

Thực trạng học kỹ năng nghe của sinh viên năm nhất chuyên ngành tiếng Anh tại Trường Đại học Hùng Vương

Đào Văn Yên*, Ngô Thị Thanh Huyền**, Mai Thị Thu Thảo*

*ThS. Khoa Ngoại ngữ, Trường Đại học Hùng Vương

**TS. Khoa Ngoại ngữ, Trường Đại học Hùng Vương

Received: 16/08/2024; Accepted: 26/08/2024; Published: 5/9/2024

Abstract: Listening skill is one of the most important skills that influences other skills in learning English. However, in reality, the majority of learners face many difficulties in listening comprehension, such as limited vocabulary, unfamiliarity with accents, and connected speech used by native speakers. Therefore, this study was conducted as part of research at Hùng Vương University (Phú Thọ province) with the participation of 83 first-year English-major students to explore the current state of listening skills learning among first-year English majors.

Keywords: Listening skill, English-major students, Hung Vuong University

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh toàn cầu hóa hiện nay, việc học và sử dụng thành thạo tiếng Anh đã trở thành một yêu cầu thiết yếu cho cá nhân cũng như cho tổ chức. Kỹ năng nghe là một trong bốn kỹ năng ngôn ngữ cơ bản (nghe, nói, đọc, viết) và thường được coi là nền tảng để xây dựng các kỹ năng ngôn ngữ khác. Theo nghiên cứu của Vandergrift (2004), kỹ năng nghe không chỉ ảnh hưởng đến khả năng giao tiếp hiệu quả mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc tiếp thu thông tin và kiến thức. Việc phát triển kỹ năng nghe có thể giúp SV cải thiện khả năng hiểu ngôn ngữ và áp dụng nó vào các tình huống giao tiếp thực tế, từ đó mở rộng khả năng học tập và nghề nghiệp trong tương lai.

Tuy nhiên, việc rèn luyện kỹ năng nghe không phải là điều dễ dàng. Goh (2018) đã chỉ ra rằng nhiều SV gặp khó khăn trong việc nghe hiểu tiếng Anh, đặc biệt là khi phải đối mặt với các phương ngữ, tốc độ nói nhanh, và các yếu tố văn hóa trong giao tiếp. Nghiên cứu của Field (2008) cũng khẳng định rằng nhiều người học thiếu các chiến lược nghe hiệu quả, dẫn đến sự thiếu tự tin và khả năng tiếp thu thông tin thấp trong quá trình giao tiếp bằng tiếng Anh. Điều này đặc biệt đúng với SV năm nhất, những người mới bước vào môi trường đại học với nhiều thách thức và sự thay đổi lớn trong cách thức học tập.

Tại Trường Đại học Hùng Vương, SV chuyên Anh năm nhất không chỉ phải đối mặt với áp lực học tập mà còn phải thích nghi với môi trường học tập mới, nơi yêu cầu họ phải sử dụng tiếng Anh một cách thường xuyên. Kết quả khảo sát đầu vào cho thấy nhiều SV năm nhất gặp khó khăn trong việc nghe

hiểu, không chỉ trong các bài giảng mà còn trong các tình huống giao tiếp hàng ngày. Nghiên cứu của Aydin (2017) chỉ ra rằng SV đại học thường có tâm lý lo lắng và thiếu tự tin khi nghe tiếng Anh, điều này càng làm tăng thêm những khó khăn mà họ gặp phải.

Đối với SV năm nhất tại Trường Đại học Hùng Vương, vấn đề này càng trở nên nghiêm trọng hơn khi các em chưa được chuẩn bị đầy đủ về mặt kiến thức và kỹ năng trước khi vào đại học. Nhiều SV khi còn học phổ thông đã không được chú trọng rèn luyện kỹ năng nghe, dẫn đến việc khi vào đại học, họ gặp khó khăn trong việc tiếp nhận thông tin từ giảng viên và tài liệu học tập. Nghiên cứu của Thompson và Lutz (2020) cho thấy rằng SV cần được trang bị các kỹ năng nghe cơ bản từ trước để có thể tự tin và thành công hơn trong môi trường đại học.

Chưa kể, sự phát triển nhanh chóng của công nghệ thông tin và mạng Internet đã tạo ra nhiều nguồn tài liệu phong phú để luyện nghe, nhưng không phải SV nào cũng biết cách tận dụng những nguồn tài liệu này một cách hiệu quả. Nunan (2005) đã nhấn mạnh rằng việc sử dụng công nghệ trong giảng dạy có thể mang lại lợi ích lớn cho việc phát triển kỹ năng nghe, nhưng cần có sự hướng dẫn và chiến lược học tập hợp lý để SV có thể khai thác tốt nhất những nguồn tài nguyên này.

Trước thực trạng đó, việc nghiên cứu và tìm hiểu về kỹ năng nghe của SV năm nhất tại Trường Đại học Hùng Vương trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết. Từ việc tìm hiểu những khó khăn mà SV gặp phải trong quá trình học tập, đến việc đề xuất các phương pháp rèn luyện kỹ năng nghe hiệu quả, nghiên cứu này không chỉ giúp nâng cao chất lượng giảng dạy

tại trường mà còn góp phần tạo ra những giải pháp cụ thể để giúp SV vượt qua những rào cản trong việc học kỹ năng nghe.

Cuối cùng, tác giả muốn tìm hiểu về thực trạng việc học kỹ năng nghe của SV năm nhất tại Trường Đại học Hùng Vương như thế nào. Điều này không chỉ nhằm mục đích đánh giá năng lực hiện tại của SV mà còn giúp tìm ra những phương pháp và chiến lược học tập phù hợp, nhằm nâng cao khả năng nghe của họ trong tương lai. Kết quả của nghiên cứu này sẽ có ý nghĩa quan trọng trong việc cải thiện chất lượng đào tạo và hỗ trợ SV phát triển toàn diện các kỹ năng ngôn ngữ, giúp họ tự tin hơn trong việc giao tiếp bằng tiếng Anh.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp học kỹ năng nghe

Để tìm hiểu phương pháp học nghe của SV năm nhất tại trường Đại học Hùng Vương, nhóm nghiên cứu đã khảo sát các SV tham gia với ba câu hỏi.

Với câu hỏi thứ nhất về thời gian các bạn SV này dành ra cho học kỹ năng nghe tại nhà trong 1 tuần là bao nhiêu. Kết quả khảo sát cho một kết quả cũng khá bất ngờ.

Kết quả khảo sát cho thấy, có đến 54% SV chỉ dành dưới 1 giờ mỗi ngày để học kỹ năng nghe. Điều này cho thấy phần lớn SV chưa có thói quen dành nhiều thời gian cho việc luyện nghe, có thể do họ chưa thấy rõ tầm quan trọng của kỹ năng này hoặc họ gặp khó khăn trong việc sắp xếp thời gian học. Khoảng 39% SV dành 1-2 giờ mỗi ngày cho việc nghe, một con số thể hiện sự đầu tư nhất định nhưng vẫn còn hạn chế so với yêu cầu để nâng cao kỹ năng nghe. Chỉ 9% SV dành trên 2-3 giờ mỗi ngày và đặc biệt không có SV nào dành trên 3 giờ mỗi ngày để tự luyện nghe tiếng Anh. Từ đây có thể thấy sự không đồng đều trong việc phân bổ thời gian cho kỹ năng này.

Nguyên nhân của tình trạng này có thể xuất phát từ việc SV chưa có phương pháp học nghe hiệu quả hoặc họ gặp phải rào cản về tài liệu học phù hợp. Một yếu tố khác có thể là do SV chưa nhận được sự khuyến khích hoặc hướng dẫn đầy đủ từ nhà trường về việc dành nhiều thời gian hơn cho kỹ năng nghe. Điều này đặt ra yêu cầu cần cải thiện công tác giảng dạy và hướng dẫn kỹ năng nghe một cách bài bản hơn.

Câu hỏi thứ hai nhóm nghiên cứu muốn tìm hiểu về các phương tiện mà người học hay sử dụng để luyện nghe tiếng Anh.

Qua khảo sát cho thấy khoảng 74.7% SV chọn Internet là công cụ chính để học nghe tiếng Anh,

trong khi 61.4% dựa vào giáo trình. Điều này phản ánh sự phổ biến của Internet như một công cụ học tập đa dạng và dễ tiếp cận, đặc biệt là đối với SV trẻ. Với nhiều loại tài liệu từ podcast, video đến khóa học trực tuyến, Internet cho phép SV linh hoạt trong việc lựa chọn theo sở thích cá nhân. Tuy nhiên, sự phụ thuộc vào giáo trình vẫn còn cao, cho thấy vai trò của tài liệu truyền thống trong việc xây dựng nền tảng kiến thức.

Ngược lại, chỉ 12.0% SV chọn chương trình TV và 8.4% chọn radio làm nguồn học nghe, cho thấy các phương tiện truyền thống đang dần mất vị thế. Mặc dù có thể cung cấp nội dung chất lượng, TV và radio thiếu sự linh hoạt so với các nền tảng trực tuyến, có thể khiến SV cảm thấy không đáp ứng được nhu cầu học tập cá nhân hóa. Khảo sát cũng chỉ ra rằng 54% SV chỉ dành dưới 1 giờ mỗi ngày cho việc luyện nghe, cho thấy họ chưa nhận thức rõ tầm quan trọng của kỹ năng này hoặc gặp khó khăn trong việc sắp xếp thời gian học tập. Trong các phương pháp luyện nghe, 60.2% SV xem phim hoặc video và 55.4% nghe nhạc, trong khi chỉ 23.5% thực hành trên ứng dụng và 17.5% tham gia buổi học nghe trực tiếp, cho thấy họ thường ưu tiên các phương pháp giải trí hơn là các phương pháp học tập mang tính học thuật cao.

2.2. Mức độ hứng thú của SV đối với học kỹ năng nghe

Bảng 2.1: Mức độ hứng thú khi học kỹ năng nghe

Câu hỏi	Hoàn toàn không đồng ý (%)	Không đồng ý (%)	Bình thường (%)	Đồng ý (%)	Hoàn toàn đồng ý (%)
Không khí lớp học kỹ năng nghe rất thú vị.	18.1% (15)	36.1% (30)	18.1% (15)	21.7% (18)	6.0% (5)
Tôi luôn sẵn sàng tham gia các hoạt động trên lớp trong giờ học nghe.	12.0% (10)	33.7% (28)	18.1% (15)	21.7% (18)	14.5% (12)
Tôi cảm thấy lo lắng khi phải nghe những bài nghe trong giờ học nghe.	18.1% (15)	27.7% (23)	20.5% (17)	21.7% (18)	12% (10)
Tôi thích học giờ học nghe Tiếng Anh	16.9% (14)	27.7% (23)	19.3% (19)	21.7% (18)	14.5% (12)

Khi được hỏi về không khí lớp học, 54.2% SV không đồng ý rằng lớp học kỹ năng nghe thú vị, trong khi chỉ 27.7% cảm thấy lớp học thú vị. Bên cạnh đó, có 25.3% SV có ý kiến trung lập. Điều này phản ánh rõ sự thiếu hấp dẫn của môi trường học tập, với nhiều SV cảm thấy không hài lòng. Về mức độ sẵn sàng tham gia vào các hoạt động trong giờ học, có đến 45.7% SV không đồng ý tham gia, trong đó 12% thể hiện rõ sự không sẵn sàng. Mặc dù 36.2%

SV bày tỏ sự sẵn lòng tham gia, nhưng vẫn cho thấy không khí lớp học kém thu hút, điều này dẫn đến việc SV thiếu động lực học tập và phát triển kỹ năng nghe của mình.

Khi hỏi về cảm giác lo lắng khi nghe các bài học, 33.7% SV cảm thấy lo lắng, nhưng 45.8% không có cảm giác sợ hãi, cho thấy vẫn có một tỷ lệ lớn SV chưa tự tin trong việc tiếp nhận nội dung nghe. Điều này cho thấy sự cần thiết phải cải thiện cảm giác thoải mái của SV trong quá trình học kỹ năng nghe. Khi xem xét về sự yêu thích học kỹ năng nghe, gần 44.6% SV cho biết họ chưa cảm thấy yêu thích môn học này. Sự không hài lòng này là một chỉ số rõ ràng cho thấy cần phải cải thiện nội dung và phương pháp giảng dạy để làm cho SV cảm thấy hứng thú hơn với kỹ năng nghe.

Nhiều giáo viên cũng chia sẻ quan điểm tương tự với kết quả khảo sát, cho rằng SV thường không nhiệt tình trong các giờ học kỹ năng nghe, đặc biệt là trong những hoạt động đòi hỏi sự tham gia chủ động như thảo luận nhóm hoặc lắng nghe chi tiết. Họ nhận thấy một tỷ lệ đáng kể SV tỏ ra thụ động và thiếu hứng thú trong việc học nghe, điều này phản ánh chính xác tỷ lệ lớn SV cho rằng các lớp học kỹ năng nghe chưa đủ hấp dẫn. Thêm vào đó, nhiều giáo viên cho rằng không khí học tập trong lớp thường bị trùng lặp và thiếu đổi mới, khiến SV cảm thấy nhàm chán và thiếu động lực để học tập một cách tích cực.

2.3. Những khó khăn của SV khi học kỹ năng nghe

Để tìm hiểu về những khó khăn mà SV năm thứ nhất chuyên ngành tiếng Anh của trường Đại học Hùng Vương đang gặp phải, nhóm nghiên cứu đã khảo sát SV với ba câu hỏi về những khó khăn, hướng giải quyết khi gặp khó khăn đó. Kết quả được thể hiện trong phân tích dưới đây:

Với câu hỏi số 1: “Bạn gặp khó khăn trong việc học nghe vì sao?”, kết quả khảo sát cho thấy, có đến 43.4% SV cho rằng tốc độ hội thoại quá nhanh là nguyên nhân chính khiến họ gặp khó khăn khi học nghe tiếng Anh. Ngoài ra, 42.2% SV cho biết họ thường gặp rào cản với các chủ đề mới mẻ và khó. Sự hạn chế về vốn từ vựng cũng là một yếu tố quan trọng, ảnh hưởng đến 29.4% SV. Bên cạnh đó, một tỷ lệ đáng kể (34.9%) gặp khó khăn với việc nói âm trong lời nói, đặc biệt là khi người nói sử dụng ngữ điệu và cách phát âm tự nhiên mà họ chưa quen thuộc.

Đặc biệt, 43.4% SV cho biết họ không thể ghi lại kịp các thông tin nghe được, điều này thể hiện rõ ràng sự khó khăn trong việc xử lý và ghi nhớ thông tin trong quá trình nghe. Ngoài ra, 25.3% SV gặp khó

khăn khi nghe giọng đọc không quen thuộc. Một số ít SV (9.6%) gặp khó khăn do các lý do khác mà họ không thể giải thích rõ ràng. Những con số này cho thấy SV không chỉ gặp khó khăn về tốc độ và nội dung bài nghe, mà còn đối mặt với những vấn đề về kỹ năng ghi nhớ và xử lý thông tin trong khi nghe.

Khi được hỏi về cách đối phó với những khó khăn trong việc nghe tiếng Anh, phần lớn SV (84.3%) cho biết họ thường dừng lại và nghe lại để có thể hiểu rõ hơn nội dung. Phương pháp này cho phép họ có thời gian xử lý thông tin và nắm bắt nội dung một cách cẩn thận hơn. Ngoài ra, 38.6% SV lựa chọn hỏi ý kiến từ bạn bè hoặc giáo viên, cho thấy họ có xu hướng tìm kiếm sự hỗ trợ từ những người xung quanh. Một bộ phận SV (26.5%) chủ động tìm kiếm tài liệu bổ sung khi gặp khó khăn, phản ánh ý thức học tập tích cực. Tuy nhiên, vẫn có 14.5% SV chọn cách bỏ qua mà không cố gắng hiểu thêm, điều này có thể chỉ ra sự thiếu kiên nhẫn hoặc cảm thấy bối rối khi đối mặt với các phương pháp học tập hiệu quả.

3. Kết luận

Tóm lại, qua việc phân tích số liệu và thông tin thu thập được cho thấy phần lớn SV gặp khó khăn trong việc tiếp thu các hoạt động nghe trong giáo trình, với tỷ lệ cao SV không hài lòng về tính đa dạng và hấp dẫn của chúng. Điều này cho thấy một thực trạng đáng báo động: SV không chỉ thiếu động lực mà còn cảm thấy chán nản khi tham gia vào các hoạt động học nghe hiện tại. Đặc biệt, khi SV chưa được tiếp xúc với các phương pháp học tập hiện đại và các tài liệu nghe phong phú, khả năng nghe của họ khó có thể được cải thiện. Hơn nữa, tâm lý lo lắng và thiếu tự tin khi nghe tiếng Anh, nhất là khi nghe người bản ngữ hoặc các đoạn hội thoại nhanh, càng làm cho tình trạng này trở nên nghiêm trọng. Đồng thời, các giáo viên cũng đã nhận thức được sự cần thiết phải đổi mới phương pháp dạy học và thiết kế các hoạt động nghe thực tiễn hơn để thu hút sự chú ý và hứng thú của SV.

Tài liệu tham khảo

1. Aydin, S. (2017). The Foreign Language Listening Anxiety of University Students in Turkey. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 13(2), 160-176.
2. Field, J. (2008). Listening in the Language Classroom. *Cambridge University Press*.
3. Goh, C. (2018). Metacognitive Instruction for Second Language Listening Development: Theory, Practice, and Research Implications. *RELC Journal*, 49(3), 278-294.